

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ПІДГОТОВКА КАДРІВ ДЛЯ СУЧАСНОГО РИНКУ ПРАЦІ

Професійна освіта є ключовим елементом у формуванні конкурентоспроможної економіки, забезпечуючи ринок праці кваліфікованими кадрами, які відповідають сучасним вимогам та викликам економічного розвитку. Вона відіграє важливу роль у формуванні кваліфікованих робітників, здатних працювати в таких галузях, як: будівництво, машинобудування, транспорт, сільське господарство, інформаційні технології, енергетика, зв'язок та інші. Наведені галузі сприяють підвищенню ефективності виробництва внаслідок розвитку людського потенціалу та зростання продуктивності праці. Завдяки здобутим знанням та навичкам кваліфіковані робітники можуть використовувати сучасні технології та сприяти впровадженню інновацій, що є важливим для розвитку технологічних процесів і впровадження новітніх підходів. Водночас професійна освіта є інструментом зниження безробіття та послаблення соціальної нерівності, вона надає можливість професійного зростання представникам різних соціальних груп населення, зокрема молоді та людям, які бажають перекваліфікуватися. Відзначимо той факт, що у воєнний період ринок праці стрімко змінюється і тому є потреба швидко адаптуватися до нових вимог. Це вимагає створення сучасних навчальних програм для актуальних професій, а також покращення загальної гнучкості економіки. У цьому процесі особлива роль відводиться закладам професійної освіти, які є ключовими інститутами підготовки кваліфікованих кадрів, здатних задовольнити ринок праці. Отже, перед закладами професійної освіти стоять важливі завдання – підготувати фахівців для критично важливих галузей та адаптувати навчальні програми до реальних умов і викликів, з якими стикається наша країна.

Не можемо не відмітити, що значну роль у сьогоденні відіграє малий і середній бізнес, оскільки випускники закладів професійної освіти здатні не тільки мати роботу у великих компаніях, але й починати власну справу, надаючи послуги або розвиваючи власне виробництво. Це стимулює розвиток підприємництва та збільшення кількості робочих місць. Український бізнес успішно працює в різних галузях економіки Європейського простору. Багато молодих, талановитих підприємців розширюють свою виробничу галузь у різних країнах, надаючи робочі місця як місцевим так і українським переселенцям, великим групам діаспори. Наголосимо, що українці – кваліфіковані робітники затребувані у різних країнах світу. Вони показують та проявляють свої найкращі професійні здібності на робочих місцях, підкреслюючи високу якість здобутих знань та навичок в Україні.

Країни з розвинутою системою професійної освіти мають більше можливостей для залучення іноземних інвестицій разом із наявністю кваліфікованої робочої сили, що створює додаткові конкурентні переваги на

світовому майданчику. Розвиваючи цю сферу, Україна отримує можливість наблизитися до нової моделі економіки, що впроваджує інформаційні технології, автоматизацію та інновації які створюють умови для підвищення її ефективності. У результаті професійна освіта стає фундаментом для формування стійкої, інноваційної економіки, здатної ефективно реагувати на глобальні виклики та забезпечувати високу якість.

Професійна освіта – це освіта, яка дозволяє здобути робітничу кваліфікацію та достатньо швидко отримати професію, щоб розпочати кар’єрний шлях. Навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти може тривати від 6 міс до 3 років – залежно від обраного фаху та раніше здобутого освітнього рівня. Вступ до закладів професійної освіти здійснюється після 9 та 11 класів. Відмітимо, що форм здобуття професійної освіти відносяться: денна; вечірня (змінна); очно-заочна; дистанційна; мережева; екстернатна [1].

Відповідно до Закону України «Про професійну (професійно-технічну) освіту» існують такі заклади професійної освіти: професійно-технічні училища відповідного профілю; професійні ліцеї; центри професійної освіти; вищі професійні училища; навчальні центри; навчально-курсівні комбінати тощо [1]. Професії, які отримують здобувачі освіти у навчальних закладах, можна переглянути в Єдиній державній електронній базі з питань освіти (ЄДЕБО) [2]. Для кожної робітничої професії Міністерство освіти і науки України разом з роботодавцями, педагогічними колективами та групою зацікавлених спеціалістів розробляє стандарти, в яких окреслено шлях до здобуття якісної конкурентоспроможної професії. Затверджені стандарти професійної (професійно-технічної) освіти розміщені у відкритому доступі на сайті Міністерства освіти і науки України.

Отже, сучасна професійна освіта є не лише інструментом для підвищення кваліфікації окремих осіб, а й фундаментальним елементом розвитку національної системи, що сприяє добробуту суспільства та забезпечує довготривалу економічну стабільність. Вона сприяє створенню кваліфікованої робочої сили, здатної адаптуватися до змін у новітніх технологіях та ринкових умовах, що в свою чергу, забезпечує продуктивність праці та інноваційний потенціал країни. Завдяки цьому зростає конкурентоспроможність економіки, покращується якість життя населення та зміцнюється соціальна згуртованість.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про професійну (професійно-технічну) освіту: Закон України. URL: <http://surl.li/uutccg>.
2. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://info.edbo.gov.ua/>.
3. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>.